УДК 657

В. В. Зянько, д-р екон. наук, проф.;
В. Г. Фурик, канд. екон. наук, доц.;
Т. В. Дремлюга;
В. В. Зянько, студ.

ФОРМУВАННЯ ЄДИНОЇ СИСТЕМИ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ — ОСНОВА ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ОПОДАТКУВАННЯ І ВНУТРІШНЬОФІРМОВОГО ПЛАНУВАННЯ

Аргументовано необхідність подолання розбіжностей у системах податкового і бухгалтерського обліку як основи удосконалення практики оподаткування і внутрішньофірмового планування.

Вступ і актуальність проблеми

Одним з основних завдань реформування податкової системи України є покращення податкового і бухгалтерського обліку. Низка суперечностей, притаманних традиційній системі податкового і бухгалтерського обліку, зокрема щодо оцінки активів і зобов'язань, покликаний розв'язати недавно прийнятий Податковий кодекс [1]. Однак, її вдосконалення вбачається у подальшому спрощенні і поліпшенні методологічних підходів до ведення бухгалтерського обліку, зближенні останнього з податковим з тим, щоб зрештою вийти на формування єдиної системи, котра буде синтезувати кращі сторони як бухгалтерського, так і податкового обліку, і сприятиме подоланню існуючих нині у цих системах недоліків, як-то труднощів у визначенні бази оподаткування; трудомісткості ведення обліку і, як наслідок — перевантаженості бухгалтерських працівників; деяких труднощів під час нарахування податків і захисті інформації; неточностей у розрахунках фінансових показників у частині внутрішньофірмового планування тощо.

Метою статті є виявлення розбіжностей в системі бухгалтерського та податкового обліку на основі аналізу показників податкової, бухгалтерської та фінансової звітності та розробка пропозицій з подолання цих розбіжностей.

Аналіз проблеми

Модель структури бухгалтерського обліку сучасного підприємства показано на рис. 1.

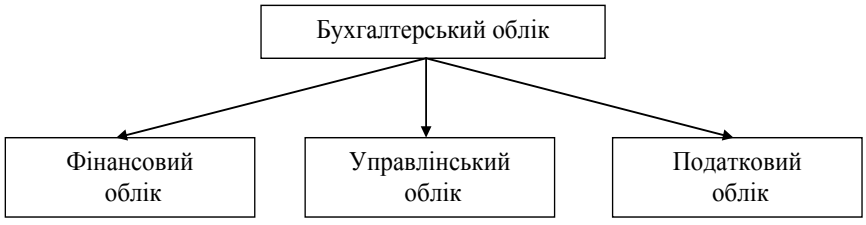

Рис. 1. Модель структури бухгалтерського обліку сучасного підприємства

Як випливає з рис. 1, структура сучасного бухгалтерського обліку складається з фінансового, управлінського та податкового. Однак, на практиці податковий облік відокремлюється від бухгалтерського у частині фінансового та управлінського, в результаті чого структура обліку модифікується і набуває вигляду, який показано на рис. 2.

З рис. 2 видно, що у побудові фінансового, управлінського і податкового обліку виникають певні відмінності та розбіжності, для виявлення яких розглянемо окремі складові цієї структури докладніше.

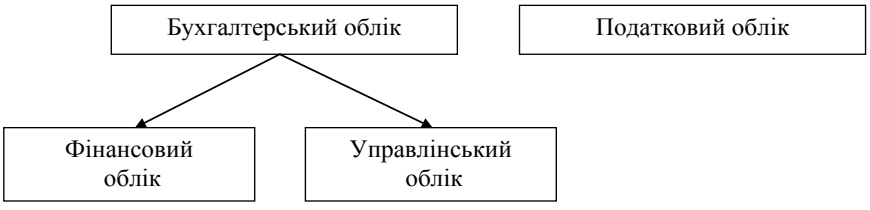

Рис. 2. Модифікована структура бухгалтерського та податкового обліку

Бухгалтерський облік є процесом виявлення, ви-

© В. В. Зянько, В. Г. Фурик, Т. В. Дремлюга, В. В. Зянько, 2011

мірювання, реєстрації, накопичення, узагальнення, зберігання та передачі інформації про діяльність підприємства зовнішнім та внутрішнім користувачам [2]. Бухгалтерський облік — це упорядкована система регістрів із затвердженим планом рахунків, своєю аналітикою, завдяки чому досягається досить високий ступінь об'єктивності фінансових показників [3]. Об'єктами бухгалтерського обліку є майно підприємства, його зобов'язання і господарські операції, здійснювані ним у процесі діяльності. Виходячи з цього, основним завданням бухгалтерського обліку є формування повної і достовірної інформації про діяльність підприємства і його майнове становище. Така інформація потрібна внутрішнім користувачам бухгалтерської звітності — керівникам, засновникам, учасникам і власникам майна підприємства, та зовнішнім — інвесторам, кредиторам й іншим користувачам бухгалтерської звітності.

Фінансовий і управлінський облік — це дві різні галузі єдиної системи обліку, кожна з яких має своє призначення і відіграє свою роль в управлінні підприємством, забезпеченні необхідною інформацією різнопланових користувачів, що буде показано нижче. Розкриємо також певні відмінності, що проявляються в побудові фінансового і податкового обліку.

Фінансовий облік — це сукупність правил та процедур, які забезпечують підготовку і оприлюднення інформації про результати діяльності підприємства [4]. Організація фінансового обліку повинна забезпечити: суцільне, повне і безперервне відображення усіх господарських операцій, які відбулися за звітний період; складання встановленої фінансової (бухгалтерської) звітності; постачання необхідною та вірогідною інформацією користувачів. Об'єктами фінансового обліку, що відображається як на синтетичних, так і на аналітичних рахунках є [5]:

— активи підприємства: основні засоби, нематеріальні активи, капітальні вкладення, довгострокові та короткострокові фінансові вкладення, виробничі та товарні запаси, розрахунки з дебіторами, грошові кошти, інші активи;

— джерела власних засобів: статутний фонд (капітал), резервний (страховий) фонд, фонди і резерви спеціального та цільового призначення, нерозподілений прибуток, інші джерела власних засобів;

— зобов'язання (пасиви) підприємства: довгострокові і короткострокові кредити банків та позикові кошти, розрахунки з кредиторами, інші короткострокові зобов'язання; витрати підприємств за їхніми елементами і доходи за їхніми видами;

— фінансові результати діяльності підприємств і їх розподіл;

— господарські операції, пов'язані з придбанням ресурсів, процесом виробництва та реалізації.

Отже, принципово важливим питанням фінансового обліку є методологія та організація обліку витрат і доходів. Саме у цьому питанні проявляються відмінності побудови фінансового обліку від податкового.

В Україні діє інтегрований принцип відображення в обліку витрат, за яким елементи витрат в єдиному обліковому циклі групуються за цільовим призначенням (за замовленням, видами продукції тощо).

Доходи обліковуються за їхніми видами загалом по підприємству: розробляється детальна номенклатура доходів за їхніми видами і створюється відповідна система рахунків, на яких накопичуються доходи підприємства впродовж звітного періоду (доходи від реалізації, фінансові доходи, позареалізаційні доходи та ін.).

Наприкінці звітного періоду (кварталу, року) доходи за звітний період порівнюються з витратами і визначається фінансовий результат (табл. 1).

Таблиця 1

Фінансові результати звітного періоду

Матеріальні затрати	Рахунки доходів
Затрати на оплату праці	Доходи від реалізації
Затрати на амортизацію	Фінансові доходи
Витрати по податках	Позареалізаційні доходи

За даними фінансового обліку складається фінансова (бухгалтерська) звітність підприємства, яка включає в себе «Баланс», «Звіт про фінансові результати», «Звіт про зміни у фінансовому становищі», «Звіт про рух грошових коштів» та ін. Така інформація не є комерційною таємницею і призначена як для внутрішніх, так і зовнішніх користувачів.

Управлінським обліком називають ту частину системи бухгалтерського обліку, що забезпечує потребу керівництва в інформації. Управлінський облік — це процес виявлення, вимірювання, накопичення, аналізу, підготовки, інтерпретації та передачі інформації, що використовується управлінською ланкою для планування, оцінки і контролю всередині організації та для забезпечення відповідного підзвітного використання ресурсів.

Система управлінського обліку повинна відповідати функціональному поділу підприємства і забезпечувати ефективність роботи кожної сфери діяльності. Такий підхід до організації обліку допускає визначення таких складових частин управлінського обліку:

1. Управлінський облік постачальницько-заготівельної діяльності. Задовольняє інформаційні потреби щодо формування заготівельної вартості ТМЦ (товарно-матеріальних цінностей), в оптимальних розмірах товарно-виробничих запасів, вибору постачальника тощо.

2. Управлінський облік виробничої діяльності (центральна ланка). Забезпечує складання кошторисів витрат виробничої собівартості, зокрема кошторису загальновиробничих витрат, проведення класифікації витрат виробництва, обрання методів розподілу загальновиробничих витрат між виробництвами, центрами відповідальності та видами продукції. Кінцевим продуктом є планування, облік та калькулювання виробничої собівартості продукції, і контроль виробничих витрат.

3. Управлінський облік витрат на робочу силу. Задовольняє інформаційні потреби щодо витрат на робочу силу (професійний і кваліфікаційний склад, форм і систем оплати праці, преміювання).

4. Управлінський облік інвестиційної діяльності і фінансування. Забезпечує потреби у капіталі (планування і аналіз фінансів).

5. Управлінський облік фінансово-збутової діяльності. Задовольняє інформаційні потреби про ринки збуту продукції, ціни на неї, складання кошторису витрат на збут, аналіз виконання кошторису, визначення прибутковості виробництва, реалізації та рентабельності реалізованої продукції (розрахунок варіантів альтернативних дій).

6. Управлінський облік організаційної діяльності. Задовольняє інформаційні потреби менеджерів різних рівнів про витрати, пов'язані з управлінням підприємством в цілому та за центрами відповідальності. Забезпечує складання кошторисів адміністративних (облік, аналіз, контроль) і частково загальновиробничих витрат.

Узагальнювальна порівняльна характеристика особливостей та відмінностей фінансового та управлінського обліку наведена у табл. 2.

Таблиця 2

Порівняльна таблиця фінансового та управлінського обліку

[1]	Ознака	Фінансовий облік	Управлінський облік
1	Обов'язковість ведення обліку	визначається національним законодавством	визначається потребами управлінського персоналу підприємства
2	Мета обліку	складання фінансової, статистичної, податкової звітності	надання інформації для планування, аналізу та контролю при оперативному управлінні та визначенні стратегії майбутнього розвитку підприємства
3	Користувачі інформації	зовнішні (державні, податкові органи, кредитори) і внутрішні	обмежене коло працівників управлінського персоналу підприємства
4	Об'єкти обліку та звітності.	підприємство в цілому	центри відповідальності, окремі підрозділи
5	Частота подання звітності	місячна, квартальна, річна	зміна, доба, тиждень, декада (визначається потребами управлінського персоналу підприємства)
6	Точність інформації	точна і визначається законодавчо	визначається управлінським персоналом і має велику кількість приблизних оцінок
7	Часовий аспект	відображає минулі події	на підставі аналізу минулих подій розробка планів на майбутнє
8	Ступінь відкритості інформації	відкрита внутрішнім і зовнішнім користувачам	відкрита вузькому колу управлінського персоналу і більшість інформації є комерційною таємницею

Податковий облік — це групування за даними бухгалтерського обліку потрібної інформації у податкових деклараціях із податку на додану вартість (ПДВ) і податку на прибуток підприємства, складання розрахунків з акцизного збору та інших платежів до державного і місцевого бюджетів [6].

Оскільки у податковому обліку до прийняття нового Податкового кодексу валові витрати і валові доходи відображалися за першою подією, якою була дата надходження (сплата) коштів чи

продаж (купівля) товарів, (робіт, послуг), то при цьому застосовувався як касовий метод, так і метод нарахування. Натомість у фінансовому обліку використовується лише метод — нарахування. Саме ця розбіжність зумовила найсуттєвіші відмінності податкового і фінансового обліку, які, зрештою, проявляються у тому, що не співпадають суми прибутків (збитків) за їхніми даними, та у виникненні відстрочених податкових активів і відстрочених податкових зобов'язань.

Особливо важливо за даними податкового обліку визначити оподатковуваний прибуток, так як він традиційно обчислювався за іншою методикою, ніж фінансові результати у загальноприйнятому економічному розумінні.

У бухгалтерському обліку визнання доходів та витрат (і, відповідно, прибутку) традиційно відбувається за принципом нарахування (див. ст. 4 Закону про бухгалтерський облік).

Податкове законодавство під час формування оподатковуваного прибутку виходило з того, що прибуток обчислювався шляхом зіставлення суми валових доходів із сумою валових витрат й амортизаційних відрахувань. Валові доходи і валові витрати визначалися не за принципом нарахування доходів і витрат, а за першою подією. Внаслідок цього виникали різниці між прибутком, відображеним у бухгалтерському обліку та оподатковуваним прибутком, порядок обліку яких регламентується П(С)Б0-17. Причиною виникнення таких різниць також були обмеження з віднесення деяких витрат до складу валових у податковому обліку, але які в бухгалтерському обліку визнавались витратами у повній сумі, та інші причини.

Ці різниці бувають постійні і змінні, тобто такі, які не анулюються чи анулюються в наступних звітних періодах [7]. У разі виникнення змінних різниць витрати з податку на прибуток визначаються і відображаються в бухгалтерському обліку та «Звіті про фінансові результати» у сумі, що обчислюється шляхом застосування податкової ставки податку на прибуток до бухгалтерського прибутку. Змінні різниці між податком на прибуток, обчисленим у бухгалтерському і податковому обліку, відносяться до відстрочених податкових активів чи зобов'язань. У випадку виникнення постійних різниць в бухгалтерському обліку та «Звіті про фінансові результати» в якості витрат з податку на прибуток відображалась сума податку на прибуток, обчислена відповідно до вимог Закону про прибуток. Відстрочені податкові активи і зобов'язання при цьому не відображалась.

Згідно з п. 15 П(С)БО-17 у проміжній фінансовій звітності відстрочені податкові активи і відстрочені податкові зобов'язання можуть не наводитися і, відповідно, на цю дату не обчислюватися. У таких випадках у статті «Податок на прибуток від звичайної діяльності» проміжного звіту про фінансові результати наводиться лише сума поточного податку на прибуток (податкового), а на дату річного балансу в бухгалтерському обліку і фінансовій звітності здійснювалось відповідне коректування (збільшення, зменшення) суми витрат з податку на прибуток, виходячи з облікового прибутку (збитку) за звітний рік [8].

Отже, у традиційному податковому і фінансовому обліку до введення в дію Податкового кодексу існували відмінності в оцінці активів і зобов'язань. Наприклад, витрати на утримання об'єктів соціальної сфери, легкового автотранспорту, кошти, перераховані як благодійні внески, не включались до валових витрат в податковому обліку, але відображались у фінансовому обліку як операційні витрати; доходи і витрати майбутніх періодів у податковому обліку відображались повністю відразу, а у фінансовому обліку їх зараховують на умовах принципу відповідності, виходячи з терміну, на який вони розраховані. У податковому обліку у валові витрати включали суми авансів, перерахованих постачальникам, а у валові доходи — суми авансів, отриманих від покупців. У фінансовому обліку такі суми до виручки (доходів) не зараховують, а відображають як дебіторську і кредиторську заборгованості. Вартість виробничих запасів включали до валових витрат не в момент їх витрачання, як це передбачено у фінансовому обліку, а під час надходження від постачальників (оприбуткуванні на склад).

Покажемо облік різниць між бухгалтерським і податковим прибутком, що зберігався до введення в дію нового Податкового кодексу, розглянувши конкретні ситуації.

Приклад 1

ТОВ «Альфа» не займається транспортними перевезеннями, але має в себе на балансі легковий автомобіль. Відповідно до діючого законодавства це підприємство в податковому обліку відносить витрати на придбання ПММ для цього автомобіля в сумі 50 %. У бухгалтерському обліку ці витрати в повній сумі списуються на адміністративні. У 1 кв. поточного року ці витрати склали 10000,00 грн без врахування ПДВ. Дані про прибуток підприємства на кінець 1 кварталу наведені у табл. 3.

Таблиця 3

Дані про прибуток ТОВ «Альфа» станом на кінець 1 кварталу

Показники	Звіт про фінансові результати, грн	Декларація про прибуток, грн
Прибуток без урахування витрат на ПММ для легкового автомобіля (умовно)	250 000,00	250 000,00
Витрати на ПММ для легкового автомобіля	10 000,00	5 000,00
Прибуток від звичайної діяльності до оподатковування	240 000,00	245 000,00
Податок на прибуток від звичайної діяльності (25 %)	60 000,00	61 250,00

З табл. 3 бачимо, що у підприємства виникла постійна різниця між величиною податку на прибуток згідно з даних податкової декларації і бухгалтерського обліку у сумі 1250,00 грн. Бухгалтерський облік цієї різниці показано у табл. 4.

Таблиця 4

Різниця між величиною податку на прибуток згідно з даними податкової декларації і бухобліку

№	Зміст операції	Бухгалтерський облік		Сума, грн
		Дебет	Кредит	
1	Відображено податок на прибуток згідно з даними бухгалтерського обліку	981	641/прибуток	60 000,00
2	Віднесено різницю на збільшенні витрат з податку на прибуток	981	641/прибуток	1 250,00

У звіті про фінансові результати в рядку 180 буде показана сума 61250,00 грн.

Приклад 2

Припустимо, що до кінця 1 кварталу поточного року ТОВ «Омега» одержало попередню оплату від покупця в сумі 10000,00 грн (без ПДВ). Дані про прибуток підприємства показані у табл. 4. У звіті про фінансові результати отриманий аванс у складі доходів не враховується, тому що він формує звичайну кредиторську заборгованість. Різниця у сумі 25000,00 грн (65000,00—62500,00) є змінною різницею через те, що вона буде анульована в наступному звітному періоді. Бухгалтерський облік цієї різниці в поточному і наступному кварталах показано послідовно у табл. 5—8.

Приклад 3

Припустимо, що до кінця 1 кварталу поточного року ТОВ «Альфа» здійснило попередню оплату постачальнику в сумі 10000,00 грн (без ПДВ). Дані про прибуток підприємства наведені у табл. 9.

Таблиця 5

Розрахунок прибутку ТОВ «Омега» в системі податкового і бухгалтерського обліку на кінець 1 кварталу

Показники	Звіт про фінансові результати, грн	Декларація про прибуток, грн
Прибуток без врахування отриманої попередньої оплати (умовно)	250 000,00	250 000,00
Сума отриманої попередньої оплати від покупця	–	10 000,00
Прибуток від звичайної діяльності до оподатковування	250 000,00	260 000,00
Податок на прибуток від звичайної діяльності (25 %)	62 500,00	65 000,00

Таблиця 6

Відображення прибутку ТОВ «Омега» на кінець 1 кварталу

№	Зміст операції	Бухгалтерський облік		Сума, грн
		Дебет	Кредит	
1	Відображено податок на прибуток згідно даних бухгалтерського обліку	981	641/прибуток	62 500,00
2	Віднесено різницю на збільшення відстрочених податкових активів	17	641/прибуток	2 500,00

Таблиця 7

Дані про прибуток ТОВ «Омега» на кінець 2 кварталу

Показники	Звіт про фінансові результати, грн	Декларація про прибуток, грн
Прибуток без урахування відвантаження з попередньої оплати минулого кварталу (умовно)	290 000,00	290 000,00
Доход від реалізації продукції, оплата за яку була отримана минулого кварталу	10 000,00	–
Прибуток від звичайної діяльності до оподатковування	300 000,00	290 000,00
Податок на прибуток від звичайної діяльності (25 %)	75 000,00	72 500,00

Таблиця 8

Відображення прибутку підприємства ТОВ «Омега» на кінець 2 кварталу

№	Зміст операції	Бухгалтерський облік		Сума, грн
		Дебет	Кредит	
1	Відображено податок на прибуток згідно даних податкового обліку	981	641/прибуток	72 500,00
2	Віднесено різницю на збільшення відстрочених податкових активів	981	17	2 500,00

Таблиця 9

Дані про прибуток ТОВ «Альфа» з урахуванням попередньої оплати на кінець 1 кварталу

Показники	Звіт про фінансові результати, грн	Декларація про прибуток, грн
Прибуток без врахування отриманої попередньої оплати (умовно)	250 000,00	250 000,00
Сума здійсненої попередньої оплати постачальнику	–	10 000,00
Прибуток від звичайної діяльності до оподатковування	250 000,00	240 000,00
Податок на прибуток від звичайної діяльності (25 %)	62 500,00	60 000,00

Бухгалтерський облік цієї змінної різниці у сумі 2500,00 у першому та наступних кварталах розглянуто послідовно у таблицях 10—11.

Таблиця 10

Облік прибутку ТОВ «Альфа» в системі податкового обліку на кінець 1 кварталу

№	Зміст операції	Бухгалтерський облік		Сума, грн
		Дебет	Кредит	
1	Відображено податок на прибуток згідно з даними податкового обліку	981	641/прибуток	60 000,00
2	Віднесено різницю на збільшення відстрочених податкових активів	981	54	2 500,00

Таблиця 11

Облік прибутку ТОВ «Альфа» в системі бухгалтерського обліку на кінець 2 кварталу

№ п/п	Зміст операції	Бухгалтерський облік		Сума, грн
		Дебет	Кредит	
1	Відображено податок на прибуток згідно з даними бухгалтерського обліку (умовно)	981	641/прибуток	90 000,00
2	Віднесено різницю на збільшення відстрочених податкових активів	54	981	2 500,00

Отже, для правильного відображення в бухгалтерському обліку різниць між податком на прибуток, отриманого в системі бухгалтерського і податкового обліку, подальшого списання відстрочених податкових активів чи зобов'язань у наступних звітних періодах, необхідно відстежувати операції, що привели до виникнення таких різниць.

Власне кажучи, податковий облік забезпечував звітність не тільки суто за податками, але й за зборами і платежами, які за своїм економічним змістом неоднорідні, оскільки підприємства беруть активну участь у формуванні державного бюджету, фондів соціального страхування і соціального забезпечення шляхом сплати податків, зборів і платежів.

Висновки

1. Чинні нині методи оподаткування прибутку мають забезпечувати оподаткування реального прибутку за єдиним бухгалтерським обліком, що дозволить підприємствам (особливо промисловим) оновлювати свій парк основних засобів, залучати необхідну кількість виробничих запасів, збільшувати матеріальні стимули до праці, позбутися кризи нестачі обігових коштів. Це не суперечить принципам Податкового кодексу України і сприятиме зведенню основних положень вітчизняного обліку у відповідність до системи національних і міжнародних стандартів, створить єдину базу і основу для впровадження внутрішньофірмового планування.

2. Новий Податковий кодекс забезпечує умови для зменшення, а у перспективі і повного подолання розбіжностей між податковим і бухгалтерським обліком, створює можливості розробки єдиних методик у частині визнання доходів і витрат.

3. Впровадження методики обліку за принципом нарахувань, коли дохід визначається за датою переходу покупцеві права власності на товар, взамін методиці, що побудована на принципах першої події, прискорить вирішення проблеми створення єдиного бухгалтерського обліку, придатного для системи оподаткування та відображення бухгалтерських і фінансових операцій.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Податковий кодекс України. №2755-VI від 2 грудня 2010 року // Аргументы недели. Спецвыпуск. — 2010. — 194 с.

2. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні». № 996-XIV, від 16.07.1999р. // Відомості Верховної Ради України від 08.10.1999 — 1999 р., № 40, ст. 365.

3. Щодо бухгалтерського та податкового обліку. Лист Міністерства фінансів України № 051-291-205/1222 від 25.07.2002 // «Бізнес-Бухгалтерія. Право. Податки. Консультації». № 35/1-2, 26 серпня 2002 року.

4. Бухгалтерський облік : навч.-метод. посіб. для самост. вивч. дисц. / [Л. Г. Ловінська, Л. В. Жилкіна, О. М. Голенко та інші] Ч.1. — К. : КНЕУ, 2002. — 370 с.

5. Міжнародні стандарти бухгалтерського обліку / Перекл. з англ. за ред. С. Ф. Голова. — К.: Федерація професійних бухгалтерів і аудиторів України, 1998 — 736 с.

6. Збірники систематизованого законодавства за 2006—2010 рр. : посібник складання податкової звітності — К. : Холдингова компанія, «Бліц-інформ».

7. Все про бухгалтерський облік // Всеукраїнська професійна бухгалтерська газета. — 2007. — № 15.

8. Національні стандарти бухгалтерського обліку: нормативна база. Харків : Фактор, 2000. — 200 с.

Рекомендована кафедрою фінансів і кредиту

Стаття надійшла до редакції 21.03.11
Рекомендована до друку 05.05.11

Зянько Віталій Володимирович — завідувач кафедри, ***Фурик Василь Григорович*** — доцент, ***Дремлюга Тетяна Вікторівна*** — здобувач.

Кафедра фінансів і кредиту;

Зянько Віталій Віталійович — студент Інституту менеджменту.

Вінницький національний технічний університет, Вінниця